

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Кафедра іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
О.Г.Осауленко
«25 березня» 2021 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування з української мови і літератури
зі спеціальностей:

051 «Економіка»

071 «Облік і оподаткування»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

073 «Менеджмент»

281 «Публічне управління та адміністрування»
для денної та заочної форм навчання
(для освітнього ступеня «бакалавр»)

Затверджено Вченою радою НАСООА,
Протокол від 25 березня .2021 № 6

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	2
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ	4
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	9
КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань з предмета «Українська мова і література» для абітурієнтів розроблена з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004) та програм для профільного навчання учнів 10-11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010), та на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 №1085 «Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.11.2015 р. за №1353/27798, наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 №1274 «Про затвердження Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2021 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.12.2020 р. за №1225/35508, Правил прийому на навчання до Національної академії статистики, обліку та аудиту в 2021 році, затверджених Вченою радою Академії, протокол від 24.12.2020 №3, Положення про приймальну комісію Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого Вченою радою Академії, протокол від 24.12.2020 №3, програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696.

Згідно з вимогами до прийому абітурієнтів для підготовки за освітнім ступенем «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти вступні випробування з української мови і літератури здійснюються предметною екзаменаційною комісією.

Мета вступних випробувань з української мови і літератури:

- 1) виявити і оцінити рівень навчальних досягнень вступників;
- 2) оцінити ступінь підготовленості вступників до подальшого навчання у вищому навчальному закладі.

Завдання вступних випробувань з української мови та літератури полягають у тому, щоб оцінити знання та вміння абітурієнтів: щодо змісту мовних понять і термінів; мовних явищ, закономірностей, правил орфографії та пунктуації; лінгвістики тексту; значення мовних одиниць та особливості їх функціонування; аналізу, групування, класифікації, систематизації мовних явищ; установлення причиново-наслідкові зв'язки мовних явищ; істотних ознак мовних явищ; аналізувати текст: його зміст, структуру й призначення; розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць; створювати власні висловлювання з певною комунікативною метою; виражати мовними засобами свій духовний світ, популяризувати українською мовою цінності української та світової культури; взаємозв'язку літератури з життям, характерних рис епохи, відображені у вивченому творі; суспільної ролі художньої літератури; основних етапів розвитку української літератури; найважливіших фактів літературного процесу; світового значення української літератури; основних етапів життєвого і творчого шляху письменників; ідейно-тематичної основи, особливостей

композиції, сюжету вивчених творів; місця і значення кожного твору у доробку письменника та в літературному процесі даного періоду; знаходити ознаки роду та жанру художнього твору і розрізняти твори різних жанрів; визначати елементи сюжету і поза сюжетні елементи та їх роль у художньому творі; виявляти основні проблеми, поставлені у творі, що вивчається; визначати роль героїв у розкритті ідейного змісту твору та їхню авторську оцінку; характеризувати героїв твору; з'ясовувати взаємозв'язок світогляду і творчості письменника; виявляти найхарактерніші ознаки творчого методу та літературного напрямку; аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної та ідейної цілісності й авторської позиції.

Вступні випробування проводяться у письмовій формі.

При підготовці до вступних випробувань абітурієнтам рекомендується користуватися літературою, список якої наведено у кінці програми.

Підготовка відповідей – в академічній аудиторії в присутності членів предметної екзаменаційної комісії.

Письмові відповіді повинні бути акуратно і розбірливо написаними ручкою на спеціально проштемпельованих аркушах формату А4 (виданих безпосередньо на початку випробувань). На кожному із аркушів абітурієнтом зазначається номер варіанту завдання, прізвище, ім'я та по-батькові.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках, дієприкметниках і прислівниках, не, ні з різними частинами мови.

Тема 2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Фразеологізми. Лексичні запозичення з інших мов.

Тема 3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Тема 4. Морфологія

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого і найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Тема 5. Синтаксис

Словосполучення і речення основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів

речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Тема 6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Тема 7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Тема 1. Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки» Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

Тема 2. Давня українська література

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги), «Слово про похід Ігорів» Григорій Сковорода. «Delibertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми.

Тема 3. Література кінця XVIII — початку ХХ ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»; Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся»; Тарас Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»), «Заповіт»; Пантелеймон Куліш «Чорна рада»; Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»; Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»; Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»; Іван Франко «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей».

Тема 4. Література ХХ ст.

Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo»; Ольга Кобилянська «Земля»; Леся Українка «Contraspempero!», «Лісова пісня»; Микола Вороний «Блакитна Панна»; Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»; Павло Тичина «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Пам'яті тридцяти»; Максим Рильський «Молюсь і вірю. Вітер грає...»; Микола Зеров «Київ-традиція»; Микола Хвильовий «Я (Романтика)»; Юрій Яновський «Дитинство»; Володимир Сосюра «Любись Україну»; Валер'ян Підмогильний «Місто»; Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом»; Микола Куліш «Мина Мазайло»; Богдан-Ігор Антонич «Різдво»; Олександр Довженко «Україна в огні», «Зачарована Десна»; Андрій Малишко «Пісня про рушник»; Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти – людина..», «Задивляюсь в твої

зіниці...»; Олесь Гончар «Залізний острів»; Григійр Тютюнник «Три зозулі з поклоном»; Василь Стус «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!..»; Іван Драч «Балада про соняшник»; Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай».

Тема 5. Твори українських письменників-емігрантів

Іван Багряний «Тигролови»; Євген Маланюк «Стилет чи стилос?».

Тема 6. Сучасний літературний процес

Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: I ч., 4-е видання / О.М. Авраменко. – К.: Грамота, 2015. – 560 с.
2. Авраменко О. М. Українська мова та література: Збірник завдань у тестовій формі: II ч. / О.М. Авраменко. – К.: Грамота, 2015. – 80 с.
3. Авраменко О. М. Українська література: Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / О.М. Авраменко. – [3-е вид.]. – К.: Грамота, 2015. – 496 с.
4. Авраменко О. М. Українська література: Міні-конспекти для підготовки до ЗНО / О. М. Авраменко. – [вид. 3-є, виправл.]. – К.: Грамота, 2014. – 168 с.
5. Авраменко О. М. Українська література: Власні висловлення: Рекомендації щодо написання власного висловлення. Критерії оцінювання. Зразки власних висловлень / О. М. Авраменко, Т. І. Дідух, В. Ф. Чукіна. – [вид. 3-є, виправл., доповн.]. – К.: Грамота, 2014. – 112 с.
6. Варавкіна З. Д. Українська мова для абітурієнтів: навч. посіб./ З. Д. Варавкіна; Держкомстат України, Нац. акад. статистики обліку та аудиту. – К.: ДП «Інформ. – аналіт. Агентство», 2012. – 272 с.
7. Глазова О.П. Українська орфографія: навчальний посібник / О.П. Глазова. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2004.
8. Глазова О.П. Українська пунктуація: навчальний посібник / О.П. Глазова. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2004.
9. Куриліна О. В. Українська мова та література. Довідник, тестові завдання. Повний повторювальний курс, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання та державної підсумкової атестації / О. В. Куриліна, Г. І. Земляна. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2017. – 624 с.
10. Куриліна О.І. Українська мова. Довідник + Тести. Для учнів та абітурієнтів / О.І. Куриліна, І.І. Овчиннікова. – Кам'янець –Подільський: ФОП Сисин О.В., 2007. – 384 с.
11. Українська література : комплексне видання для підготовки до ЗНО : навч. посіб. / І. О. Радченко, О. М. Орлова. – К. : Літера ЛТД, 2013. – 256 с.
12. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. – [стереотип. вид.]. – К.: Наук. Думка, 2003.
13. Шевчук С.В. Українська мова: Комплекс підготовки до тестування: навчальний посібник / ред.. Шевчука І.П. . – К.: Арій,2008. – 640с
14. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови / І.П. Ющук. – [6-те вид., зі змінами]. – К: Освіта, 2006. – 254 с.
15. Ющук І.П. Українська мова: підручник / І.П. Ющук. – [3-тє вид.]. – К.: Либідь, 2006.

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Підсумкова оцінка визначається за 200-бальною шкалою предметною екзаменаційною комісією.

При оцінці результатів вступних випробувань з української мови і літератури тестовий бал обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання (табл.1).

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують абітурієнти

	Оцінка в балах
Пакет тестових завдань з української мови	0-41
Теоретичне питання 1	0-15
Теоретичне питання 2	0-15
Пакет тестових завдань з літератури	0-29
Разом	0-100